

Glem aldri Minamata

På veskysten av Kyusho, Japans sydligste øy ligger havnebyen Minamata. Menneskene her lever med historien om flere generasjoners lidelse som følge av kvikksølvforgiftning. I årene fra 1932 til 1968 slapp den petrokjemiske plastfabrikken Chisso Corporation ut 27 tonn kvikksølv i Minamata-bukta.

Av Toril Sonja Gravdal

Stadig flere av innbyggerne i Minamata fikk merkelige og alvorlige symptomer på sykdom. Likevel skulle det gå 24 år før man forstod at noe var virkelig alvorlig galt. Panikken brøt ut for fullt i 1956 da fugler begynte å falle ned fra himmelen og byens katter begynte å skjelve og løpe i ring. Ytterligere tre år gikk før forskerne forstod at årsaken var å finne i maten mennesker og dyr spiste: fisk forgiftet av kvikksølv!

Alvorlige hjerneskader, nyresykdom og nerveskader. Tragedien er et vitnesbyrd om alvorret knyttet menneskenes omgang med kvikksølv, og har gitt det navnet som i dag brukes på kronisk kvikksølvforgiftning: Minamata Disease.

Mer enn 3000 mennesker i Minamata har fått denne diagnosen. Katastrofen berørte på ulike måter livene til mer enn 100 000 av byens innbyggere.

Kampanje for kvikksølvfrie tannpleie

“For tre år siden var det vanskelig å få regjeringer til å ta kvikksølvfyllinger alvorlig. I dag anerkjenner traktaten amalgam som et så stort problem at våre kvikksølvfrie arbeidsgrupper i Minamata var overfylt med regjeringsrepresentanter, og to dusin land omtalte amalgam som en prioritert sak i undertegnelseseremonien.”

Charles Brown

“Jeg har returnert fra Minamata i Japan hvor jeg hadde gleden av å bevitne at mer enn 90 nasjoner undertegnet en ny kvikksølvtraktat, nå formelt kjent som Minamata Convention on Mercury.” Dette skriver Charles Brown, president for paraplyorganisasjonen World Alliance for Mercury-Free Dentistry, i en artikkel fra USA. “I tre år har vår organisasjon arbeidet for å få amalgam inkludert i denne traktaten. I starten var det noen få grupper i utviklede land som bekjempet amalgam. I dag har vår organisasjon fått med seg miljøorganisasjoner, tannlegeforbund og forbrukerorganisasjoner fra alle kanter av kloden for å dele

erfaringer, bringe sammen teknisk ekspertise og samarbeide om prosjekter for å fase ut dental amalgam”, understreker Charles Brown.

“For tre år siden var det vanskelig å få regjeringer til å ta kvikksølvfyllinger alvorlig. I dag anerkjenner traktaten amalgam som et så stort problem at våre kvikksølvfrie arbeidsgrupper i Minamata var overfylt med regjeringsrepresentanter, og to dusin land omtalte amalgam som en prioritert sak i undertegnelseseremonien. For tre år siden var amalgam et ikke-tema under kvikksølvforhandlingene, ifølge lederen som koordinerte drøftelsene. I dag – mens vi overvar at ulike land signerte traktaten som kan bli endret til å sette en utfasingsdato – sa den samme lederen til meg: “ Du gjorde det til en viktig sak”.

Som president for paraplyorganisasjonen World Alliance for Mercury-Free Dentistry var jeg stolt over å lede vår Minamata delegasjon av talentfulle miljøorganisasjoner og dentale non-profit gruppeledere fra ni nasjoner og fem kontinenter. For oss var ikke signeringen av traktaten bare en seremoni – vi grep

muligheten til å møte miljøvernministre, utenriksministre og endatil en statsminister for å diskutere effektive virkemidler for overgangen til kvikksølvfrie tannpleie.

Støtten vi har fått har betydd at vi kunne få delta med vårt verdensvide team under disse forhandlingene og utmanøvrere World Dental Federation (FDI) og motbeviser kravet om at amalgam hører hjemme i lavinntektsland. Nå kan vi starte neste stadium: å implementere traktaten til å få slutt på bruken av amalgam. Det gjelder å promotere alternativer gjennom brukerinformasjon. Forandre pensum i tannlegeutdannelsen og fokusere på kvikksølvfrie fyllinger istedet. Tilpasse forsikringspolitikken regjeringsprogrammene slik at de fullt ut dekker kvikksølvfrie fyllinger.

En liten oppklaring: Å signere traktaten innebærer ikke å ratifisere den, men indikerer en intensjon for det enkelte land til å reise hjem og få traktaten ratifisert!

Oversatt av Helene Freilem Klingberg

STOPP å dumpe giftig kvikksølv i utviklingslandene!

Av Helene Freilem Klingberg

Den internasjonale traktaten om kvikksølv gir voksende bekymring for at kvikksølvfyllinger istedet vil bli dumpet i Afrika, Sør-Asia og Latin-Amerika.

62 helse- og miljøgrupper fra 40 nasjoner og seks kontinenter har i den forbindelse skrevet brev til Bret Wise, direktør for den amerikanske produsenten Dentsply med en anmodning om at virksomheten opphører med å selge dental amalgam i utviklingsland.

Dentsply, som har hovedsæte i York, Pennsylvania, har en omsetning på 3 milliarder dollars og har foruten sine nordamerikanske kontorer, også kontorer i Afrika, Asia, Europa og Oceanien. De fremstiller dentalt utstyr og anordninger av enhver art., herunder alle de atore alternativer til amalgam. En lokal borgergruppe i Pennsylvania oppfordrer Dentsply til å slutte med å fremstille amalgam.

“Istedet for å opptre som en god samfunnsborger, ignorerer Dentsply alle henstillinger fra lokale borgergrupper, uttaler Charlie Brown. Istedet for å utvide salget av ikke-forurensende materialer, synes Dentsply oppsatt på å flytte sin giftige handel til utviklingslandene.”

“Det internasjonale spørsmål er handel med giftige produkter”, sier Michael Bender fra den amerikanske NGO Mercury Policy Project. “Dentsply er nødt til å flytte sine ressurser fra å handle med dette produkt på de internasjonale markeder over til ikke-toksiske tannfyllinger.”

Den vestafrikanske tannlege og professor på tannlegeskolen Dr.Kouakou Florent bemerker: “Alternativene er tilgjengelige, overkommelige og effektive. Det er ingen grunn til å fremstille amalgam lenger for noen virksomhet.”

Kilde: BLADET. Foreningen mod skadeligt dentalmateriale.

Hg-Hg-X